

PENSJONSFORLIKET

► TEKST: ROGER PILSKOG & STEIN BRUSE HOFSTEDT
FOTO: BJØRN ERIK LARSEN, MAGASINET FOR FAGORGANISERTE

Pensjonsreformen har ikke gått upåaktet hen i det norske folk. Det skulle bare mangle. Det hersker også en del forvirring, noe som ikke er så rart, siden det er tre store saker som diskuteres på en gang.

For det første blir det skapt en ny beregningsmodell for Folketrygden, som har som utgangspunkt at det skal lønne seg å arbeide lenge. For det andre har Stortinget bestemt at det skal innføres en tidligpensjon til alle. Det siste har i debatten av og til vært forvekslet med AFP, men det er

altså ikke det samme. I tillegg er det, som følge av tariffoppgjøret i 2004, vedtatt en lovbestemt tjenstepensjon til alle. Dette er en tilleggspensjon man får utbetalt i tillegg til folketrygden fra fylte 67 år, og er i utgangspunktet ikke tema for den diskusjonen som nå pågår.

Det er elementer i stortingets pensjonsforlik som ikke kan aksepteres som endelige. Dersom du velger å gå av før fylte 67, vil du få en avkorting i pensjon som følger deg livet ut. Da vil alle som har betalt skatt og «levert til folketrygden», få tilbud om Tidligpensjon fra fylte 62 år, betalt med vel 130.000 kroner i året for vanlige lønnstakergrupper. Det er selvsagt ikke mye, men for dem som ikke hadde muligheten før, er 130.000 mer enn 0. Det er altså et fremskritt

Pensjonsforliket gjelder alle – helt fra du blir født

for alle som ikke har tariffavtale. For som kjent, var det kun dem med tariffavtale som hadde en mulighet fra 62 år til å ta ut AFP. Nå blir altså muligheten for tidligpensjon åpnet for alle gjennom Stortingets forlik, men samtidig innføres altså en livsvarig avkorting i pensjonen hvis du tar ut tidligpensjon. Dette er uakseptabelt.

Teknisk kan dette løses på to måter. Moralsk finnes bare en løsning, og det er at stortinget justerer forliket ved å fjerne avkortingen fra fylte 67 år. Den andre løsningen ligger i å gjøre AFP om til en livsvarig pensjon, men det blir prinsipielt helt galt. AFP har aldri vært ment å bli en alderspensjon. Det bærende element her skal være folkepensjonen supplert med tjenstepensjon og eventuelle private

TARIFF

FELLESFORBUNDET STYRKER OFFSHOREARBEIDET

Fellesforbundets forbundsstyre vedtok i april å styrke organisasjonsarbeidet innen olje- og gassrelatert anleggsvirksomhet. Dette innebar blant annet ansettelse av en ny sekretær innenfor olje og gassrelatert område i tillegg til Roar Abrahamsen som er sekretær innen dette området i dag.

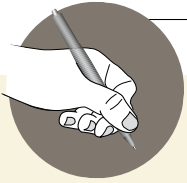
Forts. side 2 ►►

Forts. side 3 ►►

Returadresse: Unionen Fagforening, Håkonsgate 3, 5015 Bergen

Distributør av
Posten Norge

B
Adressaten betaler
for sending i Norge

LEDER

Leverer regjeringen?

Vi hadde mange krav til en rødgrønn regjering – greier den å levere?

Før stortingsvalget 2005, var økning i skattefradrag for fagforeningskontingent et av mange krav. Da Stoltenberg overtok Bondevik-regjeringens budsjettforslag, ble fagforeningsfradraget trappet opp med 450 kroner. Det samme skjedde i budsjettet for innværende år, og det meldes at dette fortsetter i de to neste årene. Det betyr at skattefradraget vil ligge på 3.600 kroner når denne regjeringsperioden er omme i 2009. Da Bondevik-regjeringen gikk av, lå fradraget på det kr 900,-.

Men det kan jo etter to små år være nærliggende å spørre om vi oppnådde noe annet. Hva vi sitter igjen med i lommeboken er selvsagt viktig, men det var faktisk ikke dette som var det viktigste politiske kravet fra denne foreningen. I valgkampen frontet vi mest kampen mot sosial dumping, «matskatt», arbeidsmiljøloven og midlertidige ansettelser samt permitteringsreglene. Dagpenger ved arbeidsledighet er forbedret, karensdagene er redusert fra fem til fire, og feriepenger av ledighetstrygd er gjeninnført. Men bedriftens betalingsplikt på 10 dager ved permittering, er fremdeles som Bondevik skapte dem. Det har vi ikke planer om å glemme. Vi har sett konsekvensen av dette i bedrifter som har hatt kraftige og kortvarige konjunktursvingninger, nemlig at oppsigelser og reansettelser florerer. Permitteringer brukes ikke, det er for dyrt. Matskatten fikk en uheldig start, men synes nå å kunne ordne seg. Arbeidsmiljøloven og forslag om midlertidige ansettelser ble reversert øyeblikkelig i det regjeringen tiltrådte. Når det gjelder sosial dumping, ser vi at regjeringen har gjort mye, men det er fremdeles mye som gjenstår. Siste tiltak nå, er at hovedentreprenører pålegges plikt til å påse at underleverandører betaler sine ansatte tariff lønn. Videre vil tillitsvalgte få innsynsrett i lønns- og arbeidsvilkår hos underleverandørene.

Alt dette har selvsagt effekt, men vi mener at det som vil ha mest oppdragende effekt i det seriøse markedet, er at oppdragsgivere får solidaransvar på lønn. Dersom ansatte i et postkasseselskap ikke får lønna si, for så å oppdage at postkassen er vekk, skal det være mulig å fremme lønnskrav overfor den bedriften som enten har leid, eller gitt entreprisoppdrag til en underleverandør. Vi har fått med at regjeringen vil vurdere dette senere, og da bør solidaransvar for lønn komme på plass.

Roger Piilskog
ROGER PIILSKOG

UTGIVER: Unionen Fagforening
ANSVARLIG REDAKTØR: Roger Piilskog
I REDAKSJONEN: Stein Bruse Hofstedt, Roger Johansen, Kjetil Dahle, Johnny Helland, Harry Eide, Frode Skagen, Magdalena Cierpisz
E-POST: unionen@fellesforum.hl.no
GRAFISK PRODUKSJON: Bodoni
PAPIR: Cyclus print, 100% resirkulert papir

FORTS. FRA SIDE 1

FELLESFORBUNDET STYRKER OFFSHOREARBEIDET

Øyvind Hopland

Forbundsstyret i Fellesforbundet ansatte etter dette på møtet i mai, Øyvind Hopland (43) som sekretær med arbeidsoppgaver knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet on- og offshore, han blir ansatt i forbundets Forhandlingsavdeling, men skal ha kontor i Rogaland og startet i jobben 14. mai.

Den nye sekretæren er bosatt i Førresfjorden i Rogaland og har bred erfaring innenfor offshoresektoren. Han har jobbet som sveiser ved Haugesunds Mekaniske Verksted og som sveiser i reiseavdelingen til Kværner Oil & Gas. Han har vært klubbleder

i Aker Kværner Offshore Partner siden 1998 og siden 2000 har han vært leder av Fellesforbundets Petroleumsforum. Han har flere ganger deltatt i Fellesforbundets forhandlingsutvalg for Verkstedoverenskomsten og for frontfagene.

Det legges samtidig opp til en relativt omfattende opplæring og kursing av 3 organisasjonsarbeidere og 4 distriktssekretærer som og skal ha spesielle oppgaver innenfor olje og gass relatert område for å gi bedre service ovenfor medlemmene innen dette området.

NOTISER

HUSK Å MELDE FLYTTING!!!

Det er viktig å sørge for at foreningen vet din riktige adresse både av forsikringsmessige og administrative årsaker. Tlf. 55 30 91 67.

DET FORGJETTEDE FRIE BOLIGMARKEDET

» TEKST: STEIN BRUSE HOFSTEDT

For relativt få år siden var det et mål å holde boligprisene på et lavt nivå, slik at hvermannen skulle ha mulighet til å skaffe seg bolig. Du hørte til mindretallet hvis du eide din bolig, og det store flertallet var avhengig av å leie. Det var et mål at boutgiftene ikke skulle overstige 20 % av lønna. Store deler av boligmarkedet var regulert ved for eksempel at borettslagsleiligheter ikke var fritt omsettelige. Den

siste rest av denne reguleringen forsvant når Willoch ble statsminister på begynnelsen av 80-tallet, etter å ha drevet valgkamp hvor hovedbudskapet var at alle skulle få muligheten til å eie sin egen bolig.

Den gang ville det vært umulig, eller i alle fall svært farlig, for en eiendomsmegler å stå frem i media og reklamere for seg selv ved å skryte av at man er den beste til å gjøre det dyrest mulig for folk å

– Lånekunden gikk til banken og ga beskjed om at nå var det på tide at banken kom hjem til ham og malte huset! Vi male huset? svarte bankfunksjonæren forfjamsset, . . . nei det må du nok gjøre selv. – Hvorfor det, . . . det er jo dere som eier det! svarte lånekunden.

kjøre seg en bolig. I dag ser det ut som om det er allment akseptert. Grunnen til at det er mulig er at flertallet har sin egen bolig. Det er mindretallet som er avhengig av å leie.

Det er jo greit å få slått fast hvor meglernes står. Eiendomsmeglerne har som jobb å sørge for at boligselger får best mulig betalt for boligen sin. Megleren selv får også bedre betalt for jobben, jo høyere pris man oppnår for boligen. Det er verken selger eller megler sin oppgave å ha omtanke for kjøper. Det er det kun kjøper som har, og den sosiale boligbyggingen forlot politikerne for mange år siden.

I dag er det barn og barnebarn av de som kom noenlunde rimelig til sin bolig, som skal inn på det forgjettede frie boligmarkedet for å kjøpe sin. Og selv om de kjøper en bolig som foreldregenerasjonen fikk for kr. 16.000, og som det ikke er gjort noe som helst med i mellomtiden, så må de ut med langt over 1 million kroner.

Etablering av borettslag har fått en ny renessanse og gjør det mulig å komme seg rimelig til en bolig, sies det fra meglerhold. Tro det den som vil. Gamle bygårder blir kjøpt opp av utbyggere som kun har en ting for øyet, nemlig det å tjene mest mulig penger på andres bekostning. Byggene blir rehabilitert (ikke alltid like bra), etablert som borettslag med forholdsvis lavt innskudd, men desto høyere fellesgjeld med opptil 10 års avdragsfrihet og 40 års nedbetalingstid. Ved hjelp av antikvariske skatteregler for renteutgifter presenteres de månedlige bo utgiftene slik at de fremstår som forholdsvis rimelige. Skulle boligen noensinne bli nedbetalt, kan i alle fall ingen si at den endelige prisen ble rimelig. Det er ingen tvil om at noen «skummer fløten» i det opphetede markedet.

FORTS. FRA SIDE 1

PENSJONSFORLIKET

pensjonsspareordninger. AFP ble innført for å kunne gi sliterne en verdig avgang før fylte 67 år.

Regjeringen har garantert for sin del av avtalen om AFP. AFP blir en hovedsak i tariffoppgjøret 2008. Det bør imidlertid ikke bli en stor økonomisk sak, og vi forventer ikke at AFP nok engang skal ta oppmerksomhet fra andre legitime krav.

Hvis vi ser på politikernes argumentasjon for å gjøre folketrygden slik, vises det først og fremst til finansiering av Folketrygden, og til at befolkningen går på skole lengre enn før. Mange har fylt 30 år og vel så det før de kommer i arbeid. Dersom en av disse velger å gå av ved 62, er det kun «levert» 32 år til folketrygden. Samtidig er det vel også slik at det er nettopp i disse gruppene vi finner folk som kanskje vil arbeide lengre enn 67 år. Men velger mange av disse som har betalt til Folketrygden kun i 30 år, er det selvsagt fullt mulig å forstå et dette er en utfordring for finansieringen i folketrygden.

Men da burde det også være mulig å forstå at det er noen som faktisk begynte i arbeid før de fylte 20, og har betalt i minst 42 år til folketrygden når de fyller 62.

Det andre politiske temaet, er at befolkningens gjennomsnittlige levealder øker, og det kan forsterke problemet med økonomien, men samtidig er også folk blitt mye friskere. I årene som kom-

mer vil den reelle avgangsalderen (som i dag ligger mellom 58-59 år) øke, nettopp fordi folk føler seg friske og ønsker å opprettholde det sosiale nettverket man faktisk har i jobbsammenheng. I tillegg har store deler av arbeidstokken lagt bak seg ett eller flere kostbare samlivsbrudd med dertil nyetableringer som gjør det nødvendig å opprettholde inntektsnivået leng-

er opp i årene. Likevel er det slik at de som har lavest gjennomsnittlig levealder, kommer fra de yrkesgruppene som tradisjonelt begynner tidlig i arbeidslivet. Dette må tas med i en helhetsvurdering.

Vi mener derfor at når du har betalt i 40 år til folketrygden, skal du ikke straffes med livsvarig kutt, om du skulle velge å gå av ved fylte 62 år.

AFP

Steinar Magne Lokøy er 58 år og arbeider som reparatør og lagermann hos Br. Ulveseth. Han begynte i lære i 16 års alderen hos Myhres Maskinindustri som maskinarbeider, men 1969 gikk han til nye beitemarker innenfor bygg og anlegg, og var flere år på tunneldriving.

Steinar Magne Lokøy

Som mange andre i våre fag har også Magne hatt tanker om AFP, og vil vurdere muligheten for å gå av før pensjonsalder ved 67 år. – Kan jeg stå i arbeid, gjør jeg nok det, men det er helsa som er det avgjørende. Nå er han imidlertid urolig for hva som foregår. – Et tverrpolitisk forlik betyr jo at det ikke er noen andre å stemme på.

– Vil du vurdere AFP selv om det betyr en livsvarig avkorting i alderspensjonen? – Jeg vil nok vurdere det uansett, for 42 år i tungt arbeid til nå har satt sine spor. Men da blir det nok å vurdere økonomi opp i mot helse, og hva jeg har økonomisk evne til å greie. Jeg må si jeg er utrolig skuffet over politikere som har vedtatt dette, mens de selv har 12 år opptjening for å få stortingspensjon.

TARIFFOPPGJØRET 2007

Tariffoppgjøret i 2007 gir en forbedring av kjøpekrafta på 4 %, forutsatt en prisstigning på ½ %.

Fra 1. april 2007 gis det et generelt tillegg på kr 2,50 pr. time til alle medlemmer som er omfattet av de overenskomstene Unionen Fagforening har som organisasjonsområde. I tillegg har Glassoverenskomsten fått et tillegg på kr. 1,00 som kompensasjon for mindrelønnsutvikling.

Alle minstelønnsatser, normallønnsatser og personlige lønninger i våre overenskomster, forhøyes med det ovennevnte tillegg.

Akkordtariffer, faste akkorder og prislister, produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste stiger overensstemmende med det ovennevnte tillegg.

OVERENSKOMSTEN FOR BYGGEINDUSTRIEN

Voksne arbeidstakere (nybegynner) minstefortjeneste: Kr 119,30 pr time.
Etter et år Kr 120,36 pr time.

UNGE ARBEIDERE / FERIEVIKARER

Arbeidere under 18 år: Minst kr 84,88 pr time
Ferievikarer 18 – 23 år: Minst kr 105,62 pr time

SKIFTARBEID

Skifttillegg for 2. skift: 14,04 pr. time
Skifttillegg for 3. skift: 18,18 pr. time
Skifttillegg for helgeskift: 66,53 pr. time

For skiftarbeidere skal det generelle tillegget omregnes ihht. Overenskomstens § 3-3 nr. 3 – Omregningsfaktor ved skiftarbeid.

IKRAFTTREDELSE

Alle lønnsatser og det generelle tillegget gjøres gjeldende fra 1. april 2007. Dog gjelder de nye skifttilleggene fra vedtagelsen den 25. april 2007.

HAVBRUKSOVERENSKOMSTEN

Ikrafttredelse 1. april 2007

MINSTELØNN UFAGLÆRT:

	37,5 t/uke	36,5 t/uke	35,5 t/uke	33,5 t/uke
0-1 år i bedriften:	Kr 120,50	kr 123,80	kr 127,30	kr 134,90
1 år i bedriften:	Kr 122,50	Kr 125,85	Kr 129,40	Kr 137,15

Unge arbeidere (under 18 år): Kr 88,50 pr time

OFFSHOREAVTALEN

Offshoretillegg fra 1. april 2007: kr. 52,05

FELLESOVERENSKOMSTEN FOR BYGGFAG

MINSTELØNNSATSER FRA 1. APRIL 2007:

Minstelønn, fagarbeider	Kr 134,75
Minstelønn, ufaglært m/ minst ett års bransjeerfaring	Kr 125,50
Minstelønn, ufaglært uten bransjeerfaring	Kr 120,50
Minstelønn, arbeidstakere under 18 år	Kr. 81,00

FØLGENDE SATSER GJELDER

FRA 25. APRIL 2007:

Korte velferdspemisjoner	Kr 177,00
Overtidsgrunnlag	Kr 177,00

SKIFTTILLEGG:

For 2. skift på hverdager:	kr. 19,88 pr. time
For 3. skift på hverdager:	kr. 31,75 pr. time

På lørdager etter kl. 13.00 og på dager før helligdager etter den ordinære arbeidstids slutt: kr. 79,00

REISE OG GANGTID (FOB § 7.2):

Avstand mellom bolig og arbeidsplass i km	Sats når du ordner transporten selv		Når arbeidsgiver ordner transport	
	Voksne arbeidstakere	Lærlinger	Voksne arbeidstakere	Lærlinger
7,5 – 15	65,90	56,02	39,10	27,37
15 – 30	109,30	92,91	65,00	45,50
30 – 45	128,10	108,89	77,80	54,46
45 – 60	146,60	90,90	90,90	63,63

Eventuelle bompenger og fergebilletter refunderes av bedriften i sin helhet dersom avstanden er over 7,5 km.

VERKSTEDSOVERENSKOMSTEN

Minstelønnsatser fra 1. april 2007:

Fagarbeider, minstefortjeneste:	Kr 113,09 pr time.
Etter et år	kr 114,12 pr time.
Hjelppearbeider:	kr 102,85 pr time.
Etter et år	kr 103,88 pr time.

GLASSOVERENSKOMSTEN

Nyansatt voksen arbeidstaker (over 18 år):

Garantert minstelønn fra 1. april 2007:	Kr 116,70
– etter ett års ansettelse	kr 121,36

For de øvrige overenskomstene har vi ikke mottatt protokoller når bladet går i trykken.

TARIFF

AKKORDTARIFFEN FOR TAKTEKKERNE

► TEKST: GEIR BERNTSEN, KLUBBLEDER ICOPALTAK VEST AS • FOTO: KJETIL DAHLE

Akkordtariffen fungerer ikke på grunn av at diverse priser ikke er blitt oppjustert.

Grunnen til det er at tekkerne har avtalt priser på flere prosjekter der tariffen er dårlig, og ikke tatt måling på dem. Resultatet av det er at målekontoet ikke sitter med riktig opplysninger når det gjelder gjennomsnitt lønn for takteking, og problemene med de enkelte prisene i tariffen. Jeg mener at alt arbeid skal måles, men kan forstå at når forskuddet ligger på 143 kroner for fagfolk, og de risikerer å havne på

Tony Rennemo, Icopaltak Vest AS.

forskuddet der tariffen svikter, så avtaler man timebetaling eller avtalt pris. Jeg er sikker på at hvis forskuddet hadde vært hevet kraftig så hadde det vært målt

på alle prosjekter. Da hadde målekontoet kunnet dokumentert hvilke prisene som svikter i tariffen, når man forhandler om prisene.

TEKNISK REVISJON I MUR OG BETONG!

► KILDE: BYGNINGSARBEIDEREN

Flere av våre akkordtariffer står foran teknisk revisjon.

Murerne er allerede i gang og her tas det første og fremst sikte på å gjøre om tariffen til et pris-system. Det vil si at man går bort fra delt akkord slik at alt blir fellesakkord. I tillegg satser man

på å forenkle og slå sammen poster, slik at tariffen blir mindre omfattende. Murerne tilstreber seg på å bli ferdig til vårens 4-18-forhandlinger (mellomoppgjøret) slik at man kan rette opp økonomiske skjevheter.

Forhandlingsutvalget for betongarbeid har også bedt om

revidering av Betongtariffen. Her er hovedmålet å rette opp skjevheter, harmonisere med ny Norsk Standard samt å spesifisere uklare tekster og poster. Dessuten skal man forsøke å tariffere arbeider som hittil har vært utariffert, som for eksempel montering av diverse elementer, baderomsseksjoner osv. Det er også mulig at man vil ta inn betongrehabilitering og enkelte poster knyttet til grunn- og utomhusarbeider. Arbeidet er ikke satt i gang ennå så noen tidsplan er ikke lagt. Det er også planer om sette i gang et arbeid med byggetapeterertariffen.

HAR DU HØRT...

DOMSAVGJØRELSE

Vi har alltid hevdet det – nå har Høyesterett bekreftet det!

En gartner som i innledningen til et arbeidsforhold hadde skrevet avtale om sesongarbeid, fortsatte å arbeide etter sesongen var slutt. Når arbeidsgiveren etter et par år fant ut han ikke behøvde gartneren mer, ville arbeidsgiveren avslutte arbeidsforholdet prompte. Gartneren tok kontakt med sin forening, og meldte deretter sin protest til arbeidsgiveren. Det ble vist til at det ikke var skrevet arbeidskontrakt, og det har som konsekvens at man er fast ansatt. Nå hevdet arbeidsgiveren at gartneren var vikar, og forsøkte å få underskrevet ny arbeidsavtale med tilbakedatering. Heldigvis bet ikke gartneren på det agnet, og nå betales standhaftigheten med kr 200.000,- i erstatning. Gartneren vant først i tingretten, tapte i lagmannsretten, men nå har Høyesterett fastslått at dersom man ikke har rettsgyldig kontrakt, er konsekvensen at man er fast ansatt.

SOLIDARITET

I arbeidsmarkedet i dag jobber det et stort antall utenlandske arbeidstakere. Behovet for arbeidskraft er stort og det er viktig å forstå at vi er avhengig av den utenlandske arbeidskraften. De er faktisk med på å bygge opp samfunnet, og da må vi ivareta deres rettigheter. Det er en del useriøse aktører som utnytter dem, hvilket vi ikke kan akseptere. Sammen må vi ta kampen opp for å få fjernet dem. Det er viktig at våre utenlandske kollegaer likestilles når det gjelder lønn og rettigheter. Solidarisk arbeid trygger både norske og utenlandske rettigheter. I dagens samfunn trenger vi fagforeningen mer enn noen gang.

Geir Berntsen – klubbleder
Icopaltak Vest AS

STATISTIKKEN 1. KVARTAL 2007 !

Betongfaget: kr 218,36
Murerfaget : ingen målinger

Takk/papp: kr 269,02
Malerfaget: kr 172,44

FERIE – INGEN SELVFØLGELIGHET

▶ TEKST: ROGER JOHANSEN

Sommerferien står for døren og for alle arbeidstakere, tre uker og for noen hele fire eller fem deilige uker i sammenheng, men det har ikke alltid vært slik.

Det var den 28. juni i 1909, lege Cato Aall holdt foredrag i Folkets hus i Oslo. Emnet var legers syn på ferispørsmålet. Metallarbeiderforbundet hadde invitert styret i Mekaniske Verk-

steders landsforening, og blant dem som måtte opp, var direktør Heiberg. Dr. Aall mobiliserte hele datidens legevitsenskap til støtte for feriekravet. Hvile og ferie, var en livsbetingelse for mennesker,

mente han. Arbeidere trengte like mye som maskiner til vedlikehold og fornyelse. Det var ikke medisiner fra et apotek som kunne gjøre det, men ferie, hvile. Og møtet vedtok en henstilling

til arbeidsgiverforeningen om at «arbeiderne ved de mekaniske verksteder erholder nogen dagers sommerferie med full lønn».

Året etter innledet direktør Heiberg på arbeidsgivernes generalforsamling i Bergen om ferispørsmålet. De vedtok å utrede spørsmålet.

Den samme sommeren bad Jern- og metallarbeiderforbundet klubbene om at de søkte verkstedene om noen dagers fri med full lønn. De fleste verkstedene var positive, men sa at de ville vente på arbeidsgiverforeningens avgjørelse. En del fikk ferie fra tre til åtte dager. Saken ble tatt opp under tariffrevisjonene i 1911 der den førte til en protokolltilførsel, og saken var modnet slik at det var snakk om å utligne en ekstrakontingent på 50 øre uken og så ta ferien det året. Det var samtidig med storlockouten.

Gjennombruddet for ferietanken kom i 1916 med fire dag-

- 1916:** Tariffbestemmelser om ferie. 4 dagers sommerferie med lønn.
- 1920:** En ukes ferie med lønn lovfestes.
- 1937:** Arbeidervernloven innføres med bl. a. lovregler om ni dagers ferie med lønn.
- 1947:** 3 ukers ferie innføres.
- 1964:** 4 ukers ferie innføres.
- 1981:** Grodagen innføres som starten på den femte ferieuken.
- 1988:** En ekstra ferieuke for de over 60 år blir innført.
- 1990:** Ny ferielov.
- 2000:** Tariffesting av den femte ferieuken.
- 2001:** Etter storstreiken i år 2000 innføres det 2 tariffestede dager i tillegg til den lovbestemte.
- 2002:** De resterende 2 dagene av den femte ferieuken innføres.

Den nåværende ferieloven trådte i kraft 1. januar 1990 og erstattet da ferieloven av 14. november 1947. De viktigste endringene fra gammel til ny lov var at ferieåret og det forutgående opptjeningsåret ble endret til å følge kalenderåret. I den forbindelse ble det i tidsrommet fra 1988 til 1990 gjennomført overgangsregler, bl.a. med forkortet ferieår i 1989. I den gamle loven var det også slik at arbeidstakeren kunne velge det alternativet som var gunstigst. 9,9 prosent av feriepengegrunnlaget, eller vanlig lønn i ferien.

«Vi trenger mer, ikke mindre, tid til hverandre», ble benyttet da Norge stanset den 15.10.98, da regjeringen ville ta fra oss en fridag.

ers lønnet fri i tariffrevisjonen etter en voldgiftsdom for jernindustrien og ferieretten var dermed samfunnsmessig godtatt.

I 1919 fikk hele 115 000 arbeidere utvidet til en ukes ferie med lønn og i 1920 til to uker – tilstrekkelig til at det ble normgivende for hele industrien. Dermed var retten til ferie så å si blitt akseptert som en alminnelig menneskerett.

Den siste bedringen arbeiderne oppnådde under den sammenhengende krigs- og etterkrigskonjunkturen, kom sommeren 1920, nettopp da prisene vaklet på toppen, like før de rutsjet utfor bakke. Store tariffoppgjør ble behandlet av voldgiftsretten, og det ble gitt betydelige lønnstillegg og to hele ukers ferie.

Dette var som en følge av voldgiftsdommen, og arbeidsgiverne satte inn sitt motangrep. I 1922

fikk de voldgiftsdom for å skjære bort fire dager, og ved tariffrevisjonene fram til 1925 ble det opprettholdt åtte feriedager.

Fra arbeidsgivernes side har disse voldgiftsdommenes

” Åttetimersdagen og ferie med lønn er blitt stående som de holdbare resultatene av de revolusjonære årene etter første verdenskrig.

«smilende lettsinn» senere vært skarpt angrepet som en «gigantisk konjunkturspekulasjon», og de har fått skylden for at krisen som nå satte

inn, ble dypere enn den hadde behøvd å bli. Hvordan det enn forholdt seg med dette, var iallfall de forholdsvis lange feriene en varig vinning for arbeiderne – selv om de delvis måtte finne seg i noen innskrenkninger igjen i de følgende årene. Åttetimersdagen og ferie med lønn er blitt stående som de holdbare resultatene av de revolusjonære årene etter første verdenskrig.

FERIEBOKEN

» TEKST: ROGER JOHANSEN

Arbeidet med ferieordningen gjorde et viktig skritt fremover i 1927 / 28, blant annet ved de bestemmelsene som først ble tatt inn i landstariffen for malerne, der mestrene nå sto utenom Arbeidsgiverforeningen. Ordningen var denne: Mestrenes sammenslutning skal opprette en feriekasse som utsteder feriemerker. Bygningsarbeiderforbundet utsteder en feriebok som leveres alle arbeidere enten de er organisert eller ikke. Alle malerforretninger som har undertegnet overenskomsten, er pliktige til å kjøpe feriemerker av feriekassen svarende til den feriegodtgjørelse den enkelte arbeider har opparbeidet seg i løpet av en arbeidsuke, og klebe disse merkene inn i arbeiderens feriebok. Ved fratreden skal feriegodtgjørelsen gjøres opp med feriemerker på feriebok for hvert opptjeningsår. Merker og bøker fås kjøpt på postkontoret. Feriegodtgjørelsen må være hevet eller gjort opp med feriemerker på feriebok innen ferieårets utløp. Ellers tilfaller den Feriefondet. En arbeidstaker som ikke tar ferie i ferieåret, mister således sin rett til feriegodtgjørelse. Arbeidsgiveren må innbetale feriegodtgjørelsen til Feriefondet. Ferieboken kan innløses på postkontoret fra og med 1. mai i ferieåret mot attest fra arbeidsgiveren om at arbeidstakeren skal ha ferie. Er ikke innehaveren av ferieboken lenger i annens tjeneste, kan boken innløses mot at han erklærer at han ikke er i annens tjeneste. Ferieboken må være innløst ett år etter at ferieåret er utløpt. Ellers tilfaller feriegodtgjørelsen Feriefondet. Dør arbeidstakeren, går opptjent feriegodtgjørelse inn i hans dødsbo.

Feriefondet forvaltes av et styre under Kommunal- og arbeidsdepartementet. Arbeidsgiverne betaler avgift til fondet og kan trekke fra en del av den i arbeidstakerens lønn. Feriefondet nyttes blant annet til erstatning

til arbeidstakere som taper feriegodtgjørelse på grunn av arbeidsgiverens manglende betalingsevne.

Fra 1. mai 1971 ble forvaltningen av Feriefondets feriepengerstatning overført fra Kommunal- og arbeidsdepartementet til Direktoratet for arbeidstilsynet. Søknaden om erstatning for tapt feriegodtgjørelse sendes nå Direktoratet for arbeidstilsynet, på fastsatt skjema. Ett skjema gjelder arbeidsgivers konkurs og ett arbeidsgivers insolvens. Skjemaene fås ved skifterettene og arbeidstilsynets kontorer.

BEDRE FØR?

Som lærling i blikkenslagerfaget på 1960-tallet, kan artikkelforfatteren berette at noe av det som gjorde størst inntrykk på ham som nybakt lærling, var når representanten fra fagforeningen kom på besøk på verkstedet for å kontrollere at ferieboekene var aour. Det var ikke få mestre som fikk det usedvanlig travelt med å kjøpe og klistre merker før kontrollen kom. Har mange ganger tenkt på om ikke systemet med feriebok var bedre. I dag er det dessverre slik at mange arbeidsgivere låner feriepengene til driften og når vi kommer til ferien og utbetaling skal finne sted, er det ikke penger og arbeidsgiver blir slått konkurs eller blir erklært insolvent. Taperen er han stakkaren som skal på ferie uten penger og kanskje må vente mange måneder på utbetaling fra lønnsgarantifondet.

FERIEHJEMMENE

▶ TEKST: ROGER JOHANSEN

Det er ikke bare inntekt og boligstandard som avgjør folks levekår. Avgjørende er også om de har tid til rådighet ut over det som går med til å få endene til å møtes. Da dampbåtene og jernbanen kom i siste halvdel av attenhundreårene, var det populært i mange foreninger å arrangere landturer for medlemmene og deres familier. Oftest ble det ikke rom for mer enn en søndagstur, for alle andre dager var arbeidsdager.

Etter at arbeiderne omsider hadde oppnådd tariffestet rett til ferie, begynte fagforeningene å arbeide for å anskaffe feriehem. De ville gi medlemmene mulighet for å bruke ferien til rekreasjon. Bygningsarbeiderne fikk fire dagers ferie i 1917. To år senere ble den utvidet til to uker. Malersvennene sin forening ga styret i oppdrag å utrede spørsmålet om feriehem. Det ble kjøpt inn en tomt, men så kom arbeidsløshetstiden, og foreningen fikk økonomiske vansker, så først i 1953 fikk malerne feriehem.

Da opprettet de et feriehemsfond og kjøpte et gårdsbruk i Breivik i Loddefjord. Det ble tatt i bruk etter at feriehemskomiteen og flere styremedlemmer hadde pusset opp huset på dugnad. To familier kunne feriere der samtidig.

Hytten ble mye brukt i sommermånedene. Men i 1962 kjøpte foreningen et nedlagt småbruk på Bognøy i Herdla, og hytten i Breivik ble solgt. Bognøy ble satt i stand og flere medlemmer ferierte der i årene etter. Ferien var fra 1947 blitt utvidet til tre uker, fra 1967 ble den fire uker. Men fra begynnelsen av 1970-årene måtte malerne mer og mer ta ferien som fellesferie, og det skapte problemer for feriehemstyret. Det ble kø for å bruke feriehemmet i tre uker i juli, mens det resten av sommeren ble stående tomt. Fram til 1950-årene var det stor søkning til feriehemmene. Mange ville bruke dem og oppholdene måtte rasjoneres. Etter hvert fikk og mange av medlemmene råd til å skaffe seg sine egne feriesteder.

Dugnad på Sagatun.

På 90-tallet ble Bognøy overdratt til forbundet som en del av gjelden til Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse.

I år 2001 ble feriehemmet til stein-, jord og sementarbeiderne «Sagatun», som var en tidligere skysstasjon / pensjonat og lå i Eikedalen, solgt og pengene fra salget ble investert i et nytt tilbud til foreningens medlemmer på Tysnes. Et tilbud som har vist seg å være populært blant medlemmene.

DUGNADSÅNDEN LEVDE

Det lå mye innsats bak før feriehem eller hytter var realisert. Kveld etter kveld og helg etter helg reiste en flokk medlemmer og gjorde dugnadsarbeid.

Det var og en selvsagt ting at det var kvinnene som hadde ansvaret for mat og reingjøring, på feriehemmet som hjemme. Kvinnene ble dessuten trukket med i arbeidet for å skaffe

pengene og utstyr. Sy og kvinneforeninger ble opprettet og det var ikke tilfeldig hvem som var med der: Konene til de fremste tillitsmennene i foreningen utgjorde styret. De var aldri mange, og agiterte for å få flere med, uten synderlig resultat. Av de tidligere foreningene som utgjør Unionen, var det etter det vi har kunnet registrere, kun Malerne og Stein-, Jord og sementarbeiderne som hadde sine egne feriehem. Blikkeslagerne hadde kvinneforening men det kom aldri så langt at den klarte å skaffe medlemmene noe feriehem eller hytte.

DAGENS FERIESTED
PÅ TYSNES ER OMTALT
PÅ SISTE SIDE

UTDRAG FRA FERIELOVEN

Ferieloven sikrer deg som arbeidstaker rett til ferie hvert år. Den sikrer deg også lønn eller feriepenge slik at du får råd til å ta ferie. Det er bare noen få grupper arbeidstakere loven ikke gjelder for; blant annet de som er i slekt med arbeidsgiveren og de som er ansatt i mindre enn ½ stilling for under 3 måneder. ½ stilling er mindre enn 20 timer uken.

I forbindelse med ferien, vet vi at det er en rekke spørsmål som melder seg, som for eksempel: Når skal ferien taes?, lengden av ferien, hva skal du ha i feriepenge o.s.v. Vi vil her komme inn på noen av de mest vanlige spørsmålene om ferien vi kommer i berøring med.

FERIELENS LENGDE – OG NÅR SKAL DEN TAES?

Arbeidstakeren har lovfestet rett til feriefritid i 25 virkedager, dvs. fire uker pluss en dag (den såkalte Grodagen) i året. Jobber du i en bedrift med tariffavtale, kan du plusse på fire dager. Til sammen 29 feriedager. Fyller du 60 år før 1. september, kan du plusse på en uke til. Totalt 35 virkedager pr. år. Definisjon av virkedag er ordinær arbeidsdag, lørdag medregnet. Søndager i ferien og søn. og heligdager i forbindelse med ferien, regnes ikke som virkedager.

Atten dager av ferien skal gis i sammenheng mellom 16. mai og 30. september. 12 virkedager, lørdager medregnet kan etter avtale med arbeidsgiver, overføres til påfølgende ferieår. Resten skal gis i sammenheng innenfor ferieåret, men det er adgang til å dele den i to når den gis i samband med helge- eller høytidsdager utenom søndager. Det kan og etter avtale med arbeidsgiver få forskudd på feriedager fra neste års ferie.

Forts. neste side ▶▶

DE AVTALEFESTEDE FERIEDAGENE

Når det gjelder de fire tariffbestemte feriedagene som var et resultat etter tariffoppgjøret og storstreiken i år 2000, fastsetter arbeidsgiver tidspunktet etter drøftelser med den tillitsvalgte eller den enkelte arbeidstaker, samtidig med fastsettelsen av den ordinære ferien.

Konfr. Fellesoverenskomsten for byggfag, bilag 7 – Ferie m.v., pkt. 3.

OVER 60?

Etter ferieloven har arbeidstakere som er fylt 60 år før 1. september 2007, rett til 1 ukes ekstra ferie (den 5. ferieuken). LO og NHO er enig om følgende når det gjelder den 5. ferieuken:

«Det er forutsetningen at arbeidstakernes ønsker når det gjelder avviklingen av ekstra ferie, imøtekommes så langt som mulig.

Hovedorganisasjonene er imidlertid enige om at ekstra ferie for eldre arbeidstakere ikke kan kreves lagt til et tidspunkt som skaper vesentlige vanskeligheter for produksjon eller systematisk ferieavvikling for bedriftens arbeidsstokk som helhet. Hvor dette er tilfelle har bedriften rett til å kreve at arbeidstakeren velger et annet tidspunkt for avviklingen av sin ekstraferie.»

Når det gjelder deling av ekstraferien, viser partene til Ferielovens §5 (2), hvor det sies at dersom ekstraferien deles, kan arbeidstakeren bare kreve å få fri så mange arbeidsdager som vedkommende normalt har i løpet av 1 uke.

SOMMERFERIEN 2007 (HOVEDFERIE – 3 UKER/15 FERIEDAGER)

Sommerferien 2007, anbefales lagt til tiden fra og med mandag 9. juli til og med fredag 27. juli (ukene 28, 29 og 30), slik at siste arbeidsdag for de av dere som har normalarbeidsuke og lørdagsfri, blir fredag 6. juli, og første dag på jobben etter ferien, blir mandag 30. juli.

RESTFERIEN

Når det gjelder avviklingen av restferien i 2007, anbefaler partene at 2 av feriedagene avvikles i forbindelse med jule- og nyttårshelgen 2007/2008. Torsdag 27 og fredag 28 desember.

ØVRIGE FERIEDAGER (4 FERIEDAGER)

Plassering av øvrige 4 feriedager avtales lokalt mellom klubb og bedrift.

FERIEPENGER

For at du skal ha råd til å ta ferie, får du utbetalt feriepenge av arbeidsgiver, og retten til disse opptjener du i løpet av året før ferieåret tar til. Forutsetningen er at arbeidsforholdet har vart minst 6 dager.

I prinsippet skal arbeidstakeren ha ferie med full lønn. Etter loven skal feriegodtgjørelsen beregnes med 10,2 prosent av arbeidsfortjenesten i opptjeningsåret. Denne prosentatsats dekker litt over fire ukers vanlig lønn. Dessuten regnes feriegodtgjørelsen også av overtidsgodtgjørelse, akkordtillegg, skifttillegg, produksjonspremie og lignende som er en del av vederlaget for arbeidsinnsats.

VIKTIG! Husk at feriepengene for deg som arbeider i en tariffbundet bedrift, er 12 prosent. Er du over 60 år, er de 14,3 prosent.

UTBETALING

Feriepengene skal utbetales siste vanlige lønningdag før ferien eller senest en uke før den tar til, og det skal gå fram av lønnsoppgjøret hvordan de er regnet ut.

Er ferien delt opp i flere perioder, skal feriepengene deles tilsvarende, men med adgang til å avtale andre mer praktiske ordninger.

Utfyllende opplysninger på vår hjemmeside www.unionen.no

4 PÅ ARBEIDSPLASSEN

Reaksjoner på mellomoppgjøret, forventninger til lokale forhandlinger

GEIR BERNTSEN Icopal

Fordi vi har mye akkordarbeid betyr ikke mellomoppgjøret så mye, men det er selvfølgelig viktig at minstesatsene øker.

Lokalt prøver vi å løfte den lokalt avtalte minstelønnen fordi mye av akkordjobbene er av en slik karakter at akkordtariffen ikke gir det den burde gjøre. Vi forventer derfor at det sentralt jobbes for å forbedre akkordtariffen vesentlig.

ARVID JOHAN BREKKE Nævdal Snekkeri

Mellomoppgjøret var i år bedre en tidligere, men det skulle bare mangle når bedriftene har så store ordreserver. Videre er det et godt utgangspunkt for de lokale forhandlingene.

Vi hadde store forventninger forut for forhandlingene noe som også ble innfridd og vi fikk et tillegg lokalt på kroner 15,- pr. time inkludert mellomoppgjøret. Vi hadde store forventninger til forhandlingene på grunn av det store

presset det er i bransjen i dag og vi er fornøyd med resultatet.

EINAR GJERDE STS Stillasservice

Kronetillegget som mellomoppgjøret ga var overraskende høyt, men ikke høyt nok til å øke minstelønnen på FOB til 85 % av overtidsgrunnlaget som tidligere har vært et krav.

Lokalt har vi store forventninger til forhandlingene og forventer et løft for isofagene. Dette er nødvendig når vi ser til lønnsoppgjøret i 2008.

JIM MONSEN Skanska

Mellomoppgjøret avspeiler vel de gode tidene vi nå opplever i byggebransjen. Det er en stund siden vi har fått 2.50 i et mellomoppgjør. Vi vil prioritere å løfte minstelønnen lokalt. Dette er viktig fordi gapet mellom akkordlønn og minstelønn har øket de siste årene. Ellers kommer klubben til å fremme en del krav til velferdsordninger.

NOTISER

SYKEPENGER

Grunnbeløpet (1G) i folketrygden er fra 1. mai 2007 kr. 66.812,-. Maksimal utbetaling av sykepenge er 6G eller kr. 400.872,- pr. år. Omregnet gir dette kr. 7709,08 pr. uke. Beregnet etter 7,5 timers dag gir dette kr. 205,58 pr. time.

ET HJERTESUKK

▶ TEKST: HARRY EIDE

Jeg trodde aldri at ett av mine innlegg skulle gå på tobakksrøyking, men nå skriver jeg litt om det allikevel. Som tidligere røyker har jeg full forståelse for den nytelse som røyken føles for røykeren, men mitt hjertesukk går på kombinasjonen av røyk og dårlig arbeidsmiljø.

De fleste innefor byggebransjen jobber i et miljø med store påvirkninger fra støv, røyk og kjemikalier og alle disse ingrediensene gjør at lungene dine får negativ påvirkning. Det er liten bruk av skikkelig åndedrettsvern og dårlig planlegging av å få støv og skitt ut av byggene.

Få plasser har gjennomført støvsuging av bygget og bruk av støvsugere på maskiner der dette er tilgjengelig som en fast regel eller plan. Når forholdene er slik jeg ser det på mange byggeplasser er det ikke rart at flere og flere blir lungesyke. I tillegg legger jeg mer og mer merke til at vi jobber i en bransje med mange tobakksrøykere.

De fleste som i dag får Kronisk oppstruktiv lungesykdom (kols) er røykere. Statistisk sett er det rundt 200 000 i året som får kols. Det å få kols er ingen spøk og etter at store deler av lungeposene er ødelagte og har sluttet å produsere oksygen, blir pusten tyngre og tyngre. Den minste anstrengelsen tar all pusten en har. Kols er uhelbredelig og kan bare forebygges ved at vi sparer lungene våre for tobakksrøyk,

«Koser» vi oss syke?

støv og kjemikalier. Det er med andre ord bare du som kan gjøre noe med det. Ikke utsett bedring av helsen og lommeboken, ta kontakt med fastlegen og få et trygt røykeslutt opplegg.

Et lite pluss, om du røyker en 20 pakning for dagen, er at du sparer kr. 25.550 på ett år dersom du slutter. På ti år er det over en kvart million. Bli den største truselen til tobakksindustrien – slutt å røyke – lykke til.

BANKFORDELER

Som medlem i et LO forbund får du egne medlemsfordeler i Sparebanken Vest.

LOFAVØR BRUKSKONTO (LØNNSKONTO)

- Personlig kunderådgiver
- Ingen gebyr på varekjøp over kr 300 i Norge eller utlandet*
- Halv pris på varekjøpsgebyr under kr 300 i Norge eller utlandet*
- Gratis Nettbank
- Gebyrfri elektronisk giro via Nettbank og Telefonbank
- Kontokreditt kr 10 000,-

* Gjelder Visa kort tilknyttet brukskonto

Medlemspris kr 10 blir belastet brukskontoen per måned. Du må ha lønnsinnteg og Visa kort i Sparebanken Vest. (Ordinær kredittvurdering av kunder gjennomføres)

LO MEDLEMSLÅN (BOLIGLÅN)

- Opptil 80 % finansiering til samme pris som 60 % finansiering.
- Gratis depot- og etableringsgebyr
- Dersom banken krever takst refunderes taksthonoraret når lånet utbetales
- Tilbudet gjelder ved kjøp av bolig eller ved overtagelse av lån fra annen bank

- Flytter du boliglånet til oss eller tar opp nytt lån, slipper du å betale omkostningene til banken (1000 kr). Tilbudet gjelder for ett lån per år.

LO KONFLIKTLÅN

- Betalingsutsettelse og konfliktlån etter søknad ved lovlig konflikt

LO HØYRENTEKONTO

- Du får høyeste ordinære rente fra første krone på din høyrentekonto

- Ingen krav til minste inntående beløp
- 8 gebyrfrie uttak per år

LO FORSKUDD PÅ LØNNSGARANTI

- Forskudd på lønnsgaranti kan utbetales

EIENDOMSMEGLER VEST

- 25% rabatt på ordinær meglerprovisjon ved salg av bolig eller fritidseiendom gjennom Eiendomsmegler Vest.

Bente Leganger, Sparebanken Vest sin forsikringskonsulent på LO favør produktene. Har du spørsmål til Bente så kontakt foreningen. Spørsmål av allmenn interesse blir besvart i denne spalten.

TARIFF

BONUSORDNINGER

– BRA FOR ARBEIDSGIVERNE!

► TEKST: JACOB K. HENRIKSEN

Bonusordninger er et bra alternativ til lønnstillegg, men det er først og fremst for arbeidsgiverne. Enkelte av dem er mer ivrige etter å innføre bonus enn å gi de ansatte høyere lønn. Min arbeidsgiver har argumentert med at «vi har jo bonusordning» i de 3 siste lokale lønnsoppgjørene på rad, når vi har bedt om høyere lokale tillegg enn det vi er blitt tilbudt.

Jacob K. Henriksen, tillitsvalgt Norgros Handel AS avdeling Proff Nyhavn

Forskjellen på lønnstillegg og bonusordning er at bedriften slipper å betale hvis de ikke tjener mer enn forventet. Vi får altså ingenting før årsregnskapet er avsluttet og bedriften vet med sikkerhet at de har noe å avse. Det heter å prioritere andre utgifter først. For oss arbeidstakere blir bonuspengene dermed en usikker inntekt.

For min del betyr dette at jeg ikke kan basere meg på den delen av inntekten som kommer i form av bonus, fordi jeg ikke kan planlegge å bruke penger som jeg ikke vet om jeg får. (Det hadde vært cirka det samme som å kjøpe ny bil selv som jeg egentlig ikke har råd til det, fordi jeg har tenkt å spille lotto på lørdag og regner med å vinne.)

De 3 siste årene har vi fått bonusutbetaling på min avdeling fordi at vi har gått på overskudd. Nå i år fikk jeg for eksempel 20.000 kroner. Delt på antall arbeidstimer i løpet av et år tilsvarer det over 10 kroner

mer i timen. Hadde jeg fått et slikt lønnstillegg i fjor istedenfor bonus, ville jeg med andre ord hatt en del høyere lønn nå. Da hadde jeg også sluppet å gå i hele fjor og lure på om jeg kom til å få pengene.

Eneste likheten mellom bonus og lønn er at man har krav på feriepenger av begge – og det er det ikke alle bedrifter som vet (jfr. ferielovens § 10, 1. ledd).

Til alle tillitsvalgte som skal i lokale lønnsforhandlinger, har jeg derfor følgende oppfordring: Ikke la arbeidsgiver blande bonusordninger inn i diskusjoner om lønn.

KURS

Sentrale kurs på Fellesforbundets kurshotell Thorbjørnrud, Jevnaker

Kurstema	Dato	Søknadsfrist
Lagbas / plasstillitsvalgte	28.10 – 02.11	10.09.07
Faglig politisk kurs	04.11 – 07.11	17.09.07
Useriøse aktører	04.11 – 09.11	17.09.07
Faglig ungdomskurs	02.12 – 07.12	15.10.07

Lokale kurs i Bergen og Hordaland

Kurstema	Tidspunkt	Kurssted	Søknadsfrist
Datakurs for tillitsvalgte	17. – 18.11.07	AOF, Håkonsgt 5, Bergen	19. oktober
Ungdomskurs	23. – 25.11.07	Hardangerfjord Hotell, Øystese	26. oktober
Veilederkurs	31.8 – 2.9.07	Scandic Hotell Bergen City	10. august
Forhandlingsteknikk	09. – 11.11.07	Jarl Hotell, Voss	12. oktober
Ny som tillitsvalgt	14. – 16.9.07	Park Hotell, Voss	17. august
MoTo kurs – Lover og avtaler	30.11 – 2.12.07	Thon Hotell Bergen Airport	2. november
Kasserer / sekretær i klubb	26. – 28.10.07	Quality Hotell Edvard Grieg, Sandsli	28. september
Organisasjonskunnskap 1-2	21. – 23.9.07	Park Hotell, Voss	24. august
Innskrenkninger / oppsigelser	12. – 14.10.07	Thon Hotell Bergen Airport	14. september
Hovedavtalen / arb.miljøloven	19. – 21.10.07	Park Hotell, Voss	21. september
Psykososialt arbeidsmiljø	7. – 9.12.07	Hardangerfjord Hotell, Øystese	9. november
Landsmøteforberedelser	28. – 30.9.07	Scandic Bergen Airport	
Ungdomskonferanse /kurs	2. – 4.11.07	Scandic Bergen Airport	5. oktober

PÅMELDING til Unionen Fagforening, Håkonsgt. 3, 5015 Bergen
Spørsmål rettes til Frode Skagen, mobil 976 99 795

INFORMACJE PO POLSKU! POLSK SPALTE

Dzisiaj napisze troche o tym ile realnie kosztuje czlonkowstwo w zwiaskach zawodowych, poniewaz wokol tego tematu kraza rozne mity i niedomowienia.

Aby wyliczyc realny koszt czlonkowstwa, nalezy wziasc pod uwage **ubezpieczenia**, ktore zawieraja sie w czlonkowstwie (ponizej zostana one dokladniej opisane), takze **czesc skladki** czlonkowskiej, ktora mozna sobie odpisac od podatku. W rozliczeniu podatkowym za 2007 rok, bedzie mozna odpisac 2700,- kr.

- **Zbiorowe ubezpieczenie domu** – (w Norwegii), ubezpiecza pelna wartosc majatku zawartego wewnatrz domu lub mieszkania (tv, komputer itd.) oraz majatku ruchomego (rower, narzedzia lub inne rzeczy znajdujace sie w garażu – oprócz samochodu, – czy schowku) na wypadek pozzaru, wybuchu, zalania, kradziezy, zepsucia zamrozonego jedzenia w przypadku braku pradu (do 7.500,- kr), pokrywa koszty pomocy prawnej, gdy ubezpieczony jest strona w sporze z prywatna osoba. Od 1 stycznia 2007 weszlo dodatkowe ubezpieczenie, ktore dziala na podobnej zasadzie jak „kasco” przy ubezpieczeniu samochodu, czyli jest to ubezpieczenie od niezwyklych zdarzen losowych, w ktorych uszkodzony zostanie majatek ruchomy lub majatek zawarty wewnatrz domu. Wlasny udzial wynosi 3000,-kr. **Kosztuje ok. 2000,- kr / rocznie.**
- **Podstawowe ubezpieczenie na zycie**, rozumiane jako „pierwsza pomoc” w razie smierci. Obejmuje ono takze zone, konkubine (gdy partnerzy sa zameldowani pod tym samym adresem dluzej niz 2 lata) oraz dzieci ubezpieczonego (do 21 roku zycia), gdy maja oni legalny pobyt w Norwegii (posiadaja pozwolenia i norweski pesel). Ubezpieczenie jest wazne na calym swiecie i niezaleznie od przyczyny smierci. **Kosztuje ok. 340,- kr / rocznie.**
- **Ubezpieczenie na czas wolny od pracy**- jest wazne do ukonczenia 70 lat, obejmuje ubezpieczonego, na szkody powstale w czasie wolnym, prowadzace do stalego inwalidztwa lub smierci, a takze na koszty leczenia u lekarza albo dentysty powstale w polaczeniu z wypadkiem, do 5% sumy ubezpieczenia przy inwalidztwie. **Kosztuje ok. 250,- kr / rocznie.**

Punktem wyjsciowym przy wylczeniach jest:

kontyngent wynoszacy	414,- kr / miesiecznie
kwota wolna od podatku (28 %)	63,- kr / miesiecznie
wartosc zbiorowego ubezpieczenia domu (2000,-/ 12)	167,- kr / miesiecznie
wartosc ubezpieczenia na zycie i od wypadku (590,-/12)	49,- kr / miesiecznie
czyli koszty czlonkowstwa netto kosztuja miesiecznie	135,- kr

W tym nalezy pamietac o tych wszystkich korzysciach czlonkowskich, ktore zostaly opisane w lutowym wydaniu.

Pozdrawiam i zycze wszystkim udanych wakacji.

Nastepne wydanie gazety ukaze sie na przelomie wrzesnia / pazdziernika.

Magdalena Cierpiz-Hejbowicz

FORENINGENS FERIELEILIGHET PÅ TYSNES

Foreningen har en ferieleilighet på «Tysnes Sjø og Fritid» på Uggedalseidet. Leiligheten kan leies av foreningens medlemmer, til meget fordelaktig pris. Leiligheten er utstyrt for 6 personer.

Stedet er en perle for de som liker sjø og fiske. Vi har egen båt, og med litt hell er det mulig å fylle fryseren med godsaker.

Med båten kan man finne mange fine steder hvor man får være helt for seg selv, om det skulle være ønskelig. Stedet ligger lunt til med sol til langt på kveld.

Det er restaurant på stedet som er åpen på dagtid. Enkelte helger er det dans til levende musikk.

Leiepriser:

Helg kr. 600 – Uke kr. 1850

Er dette interessant?

Ring 55 30 91 64 – 920 49 597

